

KÖZLEMÉNYEK

HUTKAI ZSUZSANNA

Az önkormányzatok pályázati eredményei regionális dimenzióban

Bevezetés

Az Európai Unió a regionális fejlesztési programokat többek között a strukturális alapokon, a Kohéziós Alapon keresztül finanszírozza, társfinanszírozza. A strukturális alapok felhasználásának keretét a fejlesztési programok jelentik, amelyeket az egyes célkitűzések alapján a támogatásra jogosult régiók vagy a tagállam megfelelő hatóságai készítenek el. A fejlesztési terv többéves periódusra vonatkozóan tartalmazza a fejlesztés célkitűzéseit, prioritási területeit. A gazdasági-társadalmi és területi partnerek bevonásával kell elkészíteni. A tagállam vagy a régió ezt tárgyalja meg az Európai Bizottsággal, és elfogadása után ebből születik meg a Közöségi támogatási keret, amely tartalmazza a többéves költségvetést is, tehát azokat az összegeket, amelyekkel a tagállam és a Közöségi finanszírozza a fejlesztési terv megvalósítását.

Ezen forrásokból a magyar önkormányzatok is részesedhetnek, ezért tanulmányom célja, hogy összefoglalja az uniós források felhasználásának keretét jelentő Nemzeti fejlesztési terv (NFT) és az Új Magyarország fejlesztési terv (ÚMFT) főbb céljait, illetve kitekintést nyújtson az önkormányzatok elért pályázati eredményeire, regionális dimenzióban. A táblázatokban és az ábrákon szereplő adatok saját szerkesztésűek, és a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség egységes monitoring információs rendszeréből (EMIR) származnak. (http://www.nfu.hu/umft_operativ_programok 2009. augusztus 25-én töltöttem le, a számításokat az egyes régiók pályázati adatai alapján végeztem.) Az adatok csak azon pályázatokra és kiemelt projektekre vonatkoznak, ahol rögzítették a beruházás helyszínét. A támogatott és a szerződéssel rendelkező projektek adatai között nem szerepelnek a támogató döntés, illetve a szerződés kötése után visszalépett, visszavont projektek. Írásom a technikai segítségnyújtás típusú projekteket nem tartalmazza.

A Nemzeti fejlesztési terv és az önkormányzatok pályázati eredményei

Az EU strukturális alapjaihoz kapcsolódó tervezés, programozás feladata hazánkban 2003 végéig lezajlott. Ennek eredményeképpen jött létre az általános keretdokumentumként szolgáló, a 2004–2006 közötti programozási időszakban érvényben lévő Nemzeti fejlesztési terv és annak öt operatív programja: az Agrár- és vidékfejlesztés operatív program (AVOP), a Gazdasági versenyképesség operatív program (GVOP), a Humán erőforrások fejlesztése operatív program (HEFOP), a Környezetvédelem és infrastruktúra operatív program (KIOP), a Regionális operatív program (ROP).¹

Magyarországon a strukturális alapok programjai közül elsőként a Gazdasági versenyképesség operatív program pályázataira nyújthatták be a pályázók terveiket. Ezek a gazdaság általános versenyképességének javítását szolgálják a termelőszektor modernizációjával kapcsolatos beruházások támogatásával, továbbá növelik a társadalmi kohéziót és foglalkoztatást a kis- és középvállalatok (kkv) technikai modernizálása, innovációs tevékenységük és hálózatépítésük támogatása által. A hazai közfinanszírozású és magánjellegű K+F-szféra versenyképes kutatásainak és a két szektor közötti együttműködésnek támogatásán felül az operatív program további célja az elektronikus gazdaság kiépítésének támogatása, az elektronikus közigazgatás kiépítése.

A Regionális operatív program célja a kiegyensúlyozott területi fejlődés, a régiók fejlesztése, a gazdasági környezet javítása, a turizmus támogatása infrastrukturális fejlesztések által, az integrált térség- és településfejlesztés, a régiók emberi erőforrásainak és tudásállományának javítása és környezetgazdálkodásuk fejlesztése úgy, hogy az általánosan szükséges fejlesztéseket kiegészítve figyelembe veszi a régióként eltérő speciális területi igényeket. A program középtávú célkitűzései közé tartozik a társadalmi-gazdasági szempontból elmaradt térségek gazdasági potenciáljának erősítése, a természeti értékek és a kulturális örökség gazdasági, turisztikai célú hasznosítása, a vonzó települési környezet kialakítása és a megújulásra képes helyi társadalom megteremtése.

¹ A cikkben előforduló rövidítések, betűszavak jegyzékét lásd a 646. oldalon!

A Humán erőforrások fejlesztése operatív program célja a foglalkoztatás szintjének emelése, a munkanélküliség csökkentése, különös hangsúlyt fektetve a hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiacra való belépésének segítésére, ezzel mérsékelve a társadalmi kirekesztésüket. Támogatja a munkaerőpiac kínálati oldalának fejlesztését az iskolarendszeren belüli és kívüli képzéssel, az alkalmazkodóképesség és a vállalkozói készségek erősítésével, a képzés, oktatás, illetve a munkaerő-piaci szolgáltatások infrastrukturális alapjainak erősítésével.

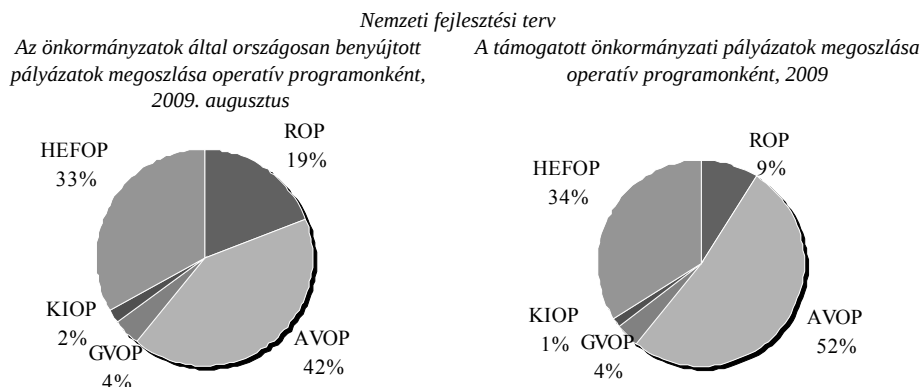
Az Agrár- és vidékfejlesztés operatív program a mezőgazdaság modernizálásának és hatékonyabb tételének megvalósítását tűzi ki célul, a termelési technológiák és a termékfeldolgozás fejlesztése által. A program másik célja a vidék fejlesztése, jövedelemszerzési lehetőségek biztosítása a vidéki térségek lakossága számára, a vidéki infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése, a vidék kulturális örökségének védelme. Az agrár- és vidékfejlesztés céljai között a mezőgazdasági termelés és élelmiszer-feldolgozás versenyképességének javítása, a mezőgazdaság környezetbarát fejlesztése, a földhasználat racionalizálása és a vidék felzárkóztatásának elősegítése szerepelt.

A Környezetvédelmi és infrastruktúra operatív program a Kohéziós Alapból történő fejlesztésekkel összhangban célul tűzi ki környezetvédelmi és közlekedés-infrastrukturális beruházások megvalósítását, a hátrányos helyzetű térségek telekommunikációs infrastruktúrájának javítását, illetve az egészségügy infrastrukturális fejlesztését. A középtávú célok között a környezet állapotának javítása, valamint a környezetkímélő közlekedési infrastruktúra fejlesztése és az elérhetőségi mutatók javítása szerepelt.

A következőkben áttekinthetjük az önkormányzatok országos eredményeit, majd az egyes régiók és operatív programok pályázati eredményeit az önkormányzatok oldaláról.

A Nemzeti fejlesztési terv operatív programjainak keretében meghirdetett pályázatokra az önkormányzatok országosan 5388 pályázatot nyújtottak be, ezeknek 54,9%-a kapott támogatást. Az igényelt támogatás országos szinten 501 milliárd 637 millió Ft, a megítélt támogatás ennek 36,5%-a.

1. ábra

A legtöbb benyújtott és nyertes pályázat az agrár- és vidékfejlesztés témakörre vonatkozik, amelyet a humán fejlesztéseket felölelő operatív program követ. Ha azt vizsgáljuk, hogy a benyújtott pályázatok hány százaléka lett támogatott projekt, akkor szintén az Agrár- és vidékfejlesztés operatív program, valamint a Humán erőforrások fejlesztése operatív program vezeti a sort, mivel a Agrár- és vidékfejlesztés operatív programra benyújtott pályázatok 68,1%-a, a Humán erőforrások fejlesztése operatív programra benyújtott pályázatok 56,6%-a lett támogatott; a sort a Regionális operatív program pályázatai zárják 26,0%-os támogatottsággal.

A legtöbb támogatást a Regionális operatív program prioritásaira igényelték, ezt követik a Humán erőforrások fejlesztése operatív program és a Környezetvédelem és infrastruktúra operatív program prioritásaira benyújtott igények. A megítélt támogatások legnagyobb részét a Regionális operatív program prioritásai kapták, amelyet a Humán erőforrások fejlesztése operatív program és a Környezetvédelem és infrastruktúra operatív program követ. Az Agrár- és vidékfejlesztés operatív program tekinthető a legsikeresebbnek, mivel itt az igényelt támogatások 56,6%-át ítélték meg, a Gazdasági versenyképesség operatív program esetében ez az arány 54,4%. A többi operatív program esetében a támogatási arány 50% alatt maradt, a legalacsonyabb a Környezetvédelem és infrastruktúra operatív programé volt, 25,3%.

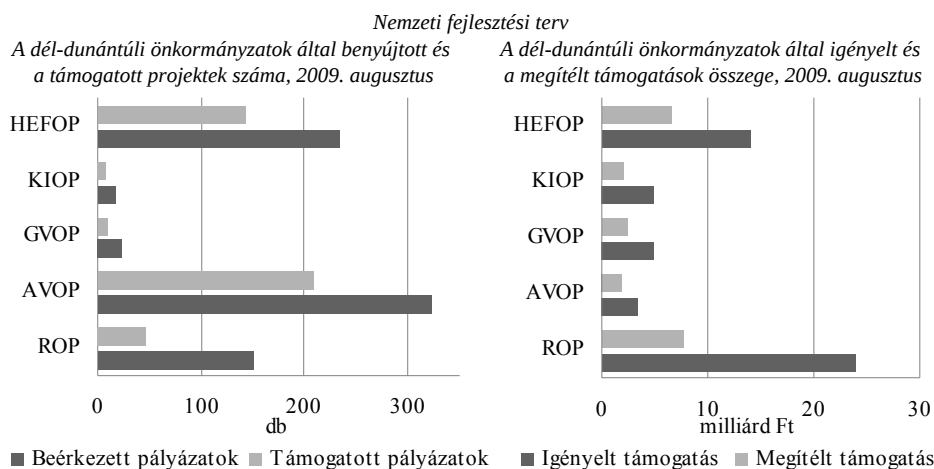
vidékfejlesztés operatív program (71,9%) és a Humán erőforrások fejlesztése operatív program (62,7%) esetében is. A többi operatív program támogatási aránya 35% alatt maradt – 25,9%-kal a legalacsonyabb ez az arány a Regionális operatív program esetében.

Értékben kifejezve a legtöbb támogatást (az összes igényelt támogatás 43,0%-át) a Regionális operatív program prioritásaira igényelték, ezt követték a Környezetvédelem és infrastruktúra operatív program (24,9%), valamint a Humán erőforrások fejlesztése operatív program (14,2%) prioritásaira igényelt támogatások. A régióban az önkormányzatok számára megítélt támogatás összegéből 35,3%-ot a Regionális operatív program prioritásaira ítélték meg, ezt a Humán erőforrások fejlesztése operatív program (20,3%) és a Gazdasági versenyképesség operatív program (19,9%) követte. A támogatottság szempontjából a Gazdasági versenyképesség operatív program tekinthető a legsikeresebbnek, mivel itt az igényelt támogatások 80,1%-át ítélték meg. A többi operatív program esetében jóval alacsonyabb a támogatási arány, a legkevesebb a Környezetvédelem és infrastruktúra programra jutott, 18,4%.

Dél-Dunántúl

Dél-Dunántúlon a Nemzeti fejlesztési terv keretében az önkormányzatok 747 pályázatot nyújtottak be, amellyel a térség 4. helyen szerepel a régiók között. A benyújtott pályázatok 55,4%-a kapott támogatást – a támogatott projektek számát tekintve a régió a 4. helyet foglalja el a sorban. A támogatott projektek 99,5%-ában történt kifizetés. A pályázatok megvalósítására 51 milliárd 149 millió forint támogatást igényeltek, amelynek 40,6%-át ítélték meg, és a megítélt támogatások 96,7%-át fizették ki. A régiós sorrendben az igényelt támogatásokat vizsgálva az 5., a megítélt támogatásokat tekintve a 6. helyen áll Dél-Dunántúl. A régiónak a Nemzeti fejlesztési terv pályázati eredményeire vonatkozó adatait a 4. ábra szemlélteti.

4. ábra

A legtöbb pályázatot (az összesnek 43,1%-át) az Agrár- és vidékfejlesztés operatív program prioritásaira nyújtották be; ezt követik a Humán erőforrások fejlesztése operatív program (31,3%) és a Regionális operatív program (20,8%) prioritásaira benyújtott pályázatok. A régióban támogatott összes projekt megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy 50,2% az Agrár- és vidékfejlesztés operatív program keretében meghirdetett pályázat, ezeket a Humán erőforrások fejlesztése operatív program (34,5%) és a Regionális operatív program (11,1%) követi. A támogatottság szempontjából az Agrár- és vidékfejlesztés operatív program tekinthető a legsikeresebbnek, mivel itt a benyújtott pályázatok 64,6%-a kapott támogatást, de magas ez az arány a Humán erőforrások fejlesztése operatív program (61,1%) esetében is. A többi operatív program támogatási aránya 50% alatt maradt – 30,7%-kal a legalacsonyabb ez az arány a Regionális operatív program esetében.

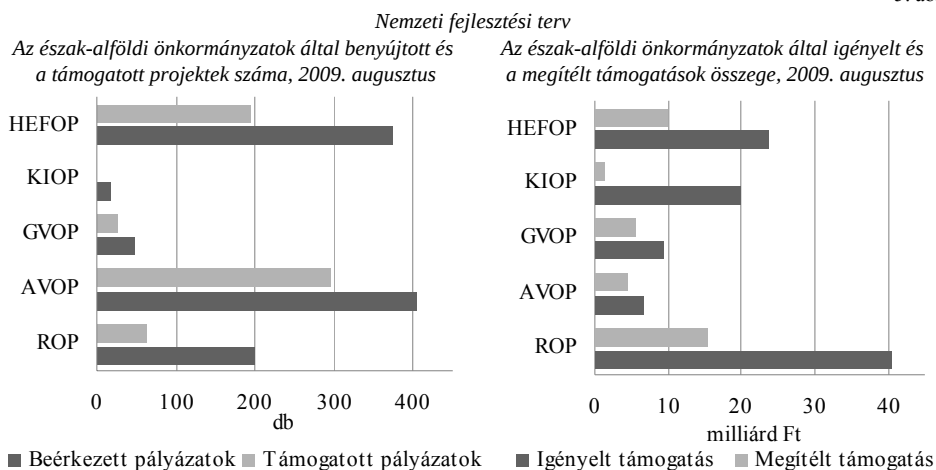
Értékben kifejezve a legtöbb támogatást (az összes igényelt támogatás 46,8%-át) a Regionális operatív program prioritásaira igényelték, ezt követték a Humán erőforrások fejlesztése operatív program (27,4%)

prioritásaira igényelt támogatások. A régióban az önkormányzatok számára megítélt támogatás összegéből 37,0%-ot a Regionális operatív program prioritásaira ítélték meg, ezt a Humán erőforrások fejlesztése operatív program (32,1%) és a Gazdasági versenyképesség operatív program (12,2%) követi. A támogatottság szempontjából az Agrár- és vidékfejlesztés operatív program tekinthető a legsikeresebbnek, mivel itt az igényelt támogatások 54,1%-át ítélték meg, de magas ez az arány a Gazdasági versenyképesség operatív program (51,7%) és a Humán erőforrások fejlesztése operatív program (47,4%) esetében is. A többi operatív program támogatási aránya alacsonyabb, a legalacsonyabb a Regionális operatív program esetében, 32,1%.

Észak-Alföld

Észak-Alföldön a Nemzeti fejlesztési terv keretében az önkormányzatok 1042 pályázatot nyújtottak be, amelylyel a térség 2. helyen szerepel a régiók között. A benyújtott pályázatok 56,0%-a kapott támogatást – a támogatott projektek számát tekintve a régió az 1. helyet foglalja el a sorban. A támogatott projektek 98,3%-ában történt kifizetés. A pályázatok megvalósítására 100 milliárd 178 millió forint támogatást igényeltek, amelynek 36,3%-át ítélték meg, és a megítélt támogatások 96,0%-át fizették ki. A régiós sorrendben az igényelt támogatásokat vizsgálva a 2., a megítélt támogatásokat tekintve az 1. helyen áll Észak-Alföld. A régiónak a nemzeti fejlesztési terv pályázati eredményeire vonatkozó adatait az 5. ábra szemlélteti.

5. ábra

A legtöbb pályázatot (az összesnek 38,8%-át) az Agrár- és vidékfejlesztés operatív program prioritásaira nyújtották be; ezt követik a Humán erőforrások fejlesztése operatív program (35,8%) és a Regionális operatív program (19,2%) prioritásaira benyújtott pályázatok. A régióban támogatott összes projekt megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy 50,7% az Agrár- és vidékfejlesztés operatív programra vonatkozó pályázat, ezeket a Humán erőforrások fejlesztése operatív program (33,4%) és a Regionális operatív program (11,0%) követi. A támogatottság szempontjából az Agrár- és vidékfejlesztés operatív program tekinthető a legsikeresebbnek, mivel itt a benyújtott pályázatok 73,3%-a kapott támogatást, de magas ez az arány a Gazdasági versenyképesség operatív program (55,3%) és a Humán erőforrások fejlesztése operatív program (52,3%) esetében is. A többi operatív program támogatási aránya 35% alatt maradt – 16,7%-kal a legalacsonyabb ez az arány a Környezetvédelem és infrastruktúra operatív program esetében.

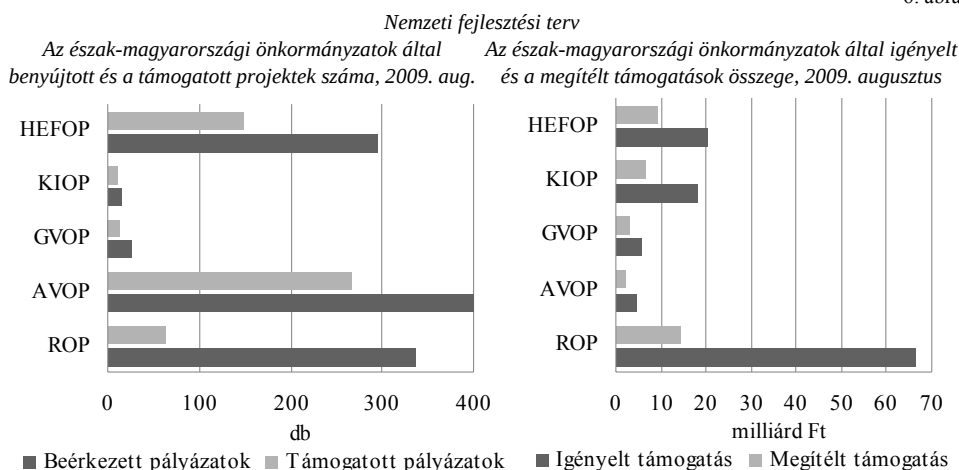
Értékben kifejezve a legtöbb támogatást (az összes igényelt támogatás 40,4%-át) a Regionális operatív program prioritásaira igényelték, ezt követték a Humán erőforrások fejlesztése operatív program (23,8%) és a Környezetvédelem és infrastruktúra operatív program (20,0%) prioritásaira igényelt támogatások. A régióban az önkormányzatok számára megítélt támogatás összegéből 41,8%-ot a Regionális operatív program prioritásaira ítélték meg, ezt a Humán erőforrások fejlesztése operatív program (26,8%) és a Gazdasági versenyképesség operatív program (14,9%) követi. A támogatottság szempontjából az Agrár- és vidékfejlesztés operatív program

tekinthető a legsikeresebbnek, mivel itt az igényelt támogatások 67,4%-át ítélték meg, míg a Gazdasági versenyképesség operatív program esetében 58,4%, a Humán erőforrások fejlesztése operatív programnál 40,9%, a többi operatív program esetében pedig jóval alacsonyabb a támogatási arány – a legalacsonyabb a Környezetvédelem és infrastruktúra operatív program esetében, 7,5%.

Észak-Magyarország

Észak-Magyarországon a Nemzeti fejlesztési terv keretében az önkormányzatok 1072 pályázatot nyújtottak be, amellyel a térség 1. helyen szerepel a régiók között. A benyújtott pályázatok 47,0%-a kapott támogatást – a támogatott projektek számát tekintve a régió a 3. helyet foglalja el a sorban. A támogatott projektek 95,6%-ában történt kifizetés. A pályázatok megvalósítására 114 milliárd 793 millió forint támogatást igényeltek, amelynek 31,4%-át ítélték meg, és a megítélt támogatások 98,1%-át fizették ki. A régiós sorrendben az igényelt támogatásokat vizsgálva az 1., a megítélteket tekintve a 2. helyen áll Észak-Magyarország. A régiónak a Nemzeti fejlesztési terv pályázati eredményeire vonatkozó adatait a 6. ábra szemlélteti.

6. ábra

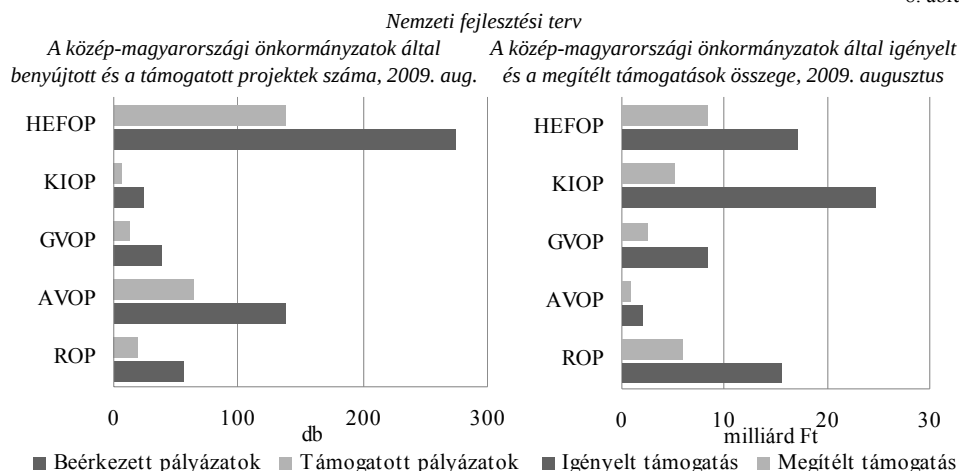

A legtöbb pályázatot (az összesnek 37,3%-át) az Agrár- és vidékfejlesztés operatív program prioritásaira nyújtották be, ezt követik a Regionális operatív program (31,3%) és a Humán erőforrások fejlesztése operatív program (27,4%) prioritásaira benyújtott pályázatok. A régióban támogatott összes projekt megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy 53,0% az Agrár- és vidékfejlesztés operatív programra vonatkozó pályázat, ezeket a Humán erőforrások fejlesztése operatív program (29,6%) és a Regionális operatív program (12,7%) követi. A támogatottság szempontjából a régió jó eredményeket ért el; az Agrár- és vidékfejlesztés operatív program tekinthető a legsikeresebbnek, mivel itt a benyújtott pályázatok 66,7%-a kapott támogatást, de magas az arány a Környezetvédelem és infrastruktúra operatív program (62,5%), a Gazdasági versenyképesség operatív program (53,8%) és a Humán erőforrások fejlesztése operatív program (50,7%) esetében is. A legalacsonyabb az arány a Regionális operatív program esetében, 19,0%.

Értékben kifejezve a legtöbb támogatást (az összes igényelt támogatás 57,7%-át) a Regionális operatív program prioritásaira igényelték, ezt követték a Humán erőforrások fejlesztése operatív program (17,6%) és a Környezetvédelem és infrastruktúra operatív program (15,9%) prioritásaira igényelt támogatások. A régióban az önkormányzatok számára megítélt támogatás összegéből 36,7%-ot a Regionális operatív program prioritásaira ítélték meg, ezt a Humán erőforrások fejlesztése operatív program (25,9%), valamint a Környezetvédelem és infrastruktúra operatív program (18,9%) követi. A támogatottság szempontjából az Agrár- és vidékfejlesztés operatív program, valamint a Gazdasági versenyképesség operatív program tekinthető a legsikeresebbnek, mivel ezeknél az igényelt támogatások közel 56%-át ítélték meg. A többi operatív program esetében jóval alacsonyabb a támogatási arány, a legalacsonyabb a Regionális operatív program esetében, 21,6%.

gatott projektek 98,3%-ában történt kifizetés. A pályázatok megvalósítására 67 milliárd 664 millió forint támogatást igényeltek, amelynek 33,4%-át ítélték meg, és a megítélt támogatások 96,4%-át fizették ki. A régiós sorrendben mind az igényelt támogatásokat, mind a megítélt támogatásokat tekintve a 4. helyen áll Közép-Magyarország. A régiónak a Nemzeti fejlesztési terv pályázati eredményeire vonatkozó adatait a 8. ábra szemlélteti.

8. ábra

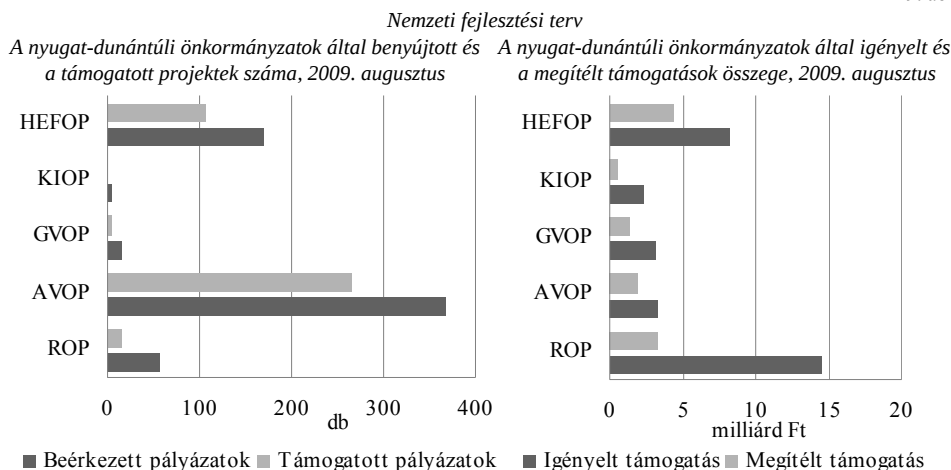
A legtöbb pályázatot (az összesnek 51,7%-át) a Humán erőforrások fejlesztése operatív program prioritásaira nyújtották be; ezt követik az Agrár- és vidékfejlesztés operatív program (25,9%), valamint a Regionális operatív program (10,5%) prioritásaira benyújtott pályázatok. A régióban támogatott összes projekt megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy 57,3% a Humán erőforrások fejlesztése operatív programra vonatkozó pályázat volt, ezeket az Agrár- és vidékfejlesztés operatív program (26,6%) és a Regionális operatív program (7,9%) követi. A támogatottság szempontjából a Humán erőforrások fejlesztése operatív program tekinthető a legsikeresebbnek, mivel itt a benyújtott pályázatok 50,2%-a kapott támogatást, de magas az arány az Agrár- és vidékfejlesztés operatív program (46,4%) esetében is. A többi operatív program esetében a támogatási arány 29–34% között maradt. 29,2%-kal a legalacsonyabb a Környezetvédelem és infrastruktúra operatív program támogatási aránya.

Értékben kifejezve a legtöbb támogatást (az összes igényelt támogatás 36,5%-át) a Környezetvédelem és infrastruktúra operatív program prioritásaira igényelték, ezt követték a Humán erőforrások fejlesztése operatív program (25,2%) és a Regionális operatív program (23,0%) prioritásaira igényelt támogatások. A régióban az önkormányzatok számára megítélt összes támogatás összegéből 36,9%-ot a Humán erőforrások fejlesztése operatív program prioritásaira ítélték meg, ezt a Regionális operatív program (25,68%), valamint a Környezetvédelem és infrastruktúra operatív program (22,8%) követi. A támogatottság szempontjából a Humán erőforrások fejlesztése operatív program tekinthető a legsikeresebbnek, mivel itt az igényelt támogatások 48,9%-át ítélték meg. A többi operatív program esetében alacsonyabb a támogatási arány; a legalacsonyabb a Környezetvédelem és infrastruktúra operatív program esetében, 20,9%.

Nyugat-Dunántúl

Nyugat-Dunántúlon a Nemzeti fejlesztési terv keretében az önkormányzatok 612 pályázatot nyújtottak be, amellyel a térség az 5. helyen szerepel a régiók között. A benyújtott pályázatok 64,0%-a kapott támogatást. Ezt az arányt tekintve a régió vezeti a sort, a támogatott projektek számát tekintve a régiók között szintén az 5. helyet foglalja el. A támogatott projektek 98,5%-ában történt kifizetés. A pályázatok megvalósítására 31 milliárd 688 millió forintot igényeltek, amelynek 36,0%-át ítélték meg, és a megítélt támogatások 95,4%-át fizették ki. A régiók sorában az igényelt és a megítélt támogatásokat tekintve az utolsó helyen áll Nyugat-Dunántúl. A régiónak a Nemzeti fejlesztési terv pályázati eredményeire vonatkozó adatait a 9. ábra szemlélteti.

9. ábra

A legtöbb pályázatot (az összesnek 60,0%-át) az Agrár- és vidékfejlesztés operatív program prioritásaira nyújtották be; ezt követik a Humán erőforrások fejlesztése operatív program (27,6%) és a Regionális operatív program (9,3%) prioritásaira benyújtott pályázatok. A régióban támogatott összes projekt megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy 67,6% az Agrár- és vidékfejlesztés operatív programra vonatkozó pályázat volt, ezeket a Humán erőforrások fejlesztése operatív program (27,0%) követi. A támogatottság szempontjából az Agrár- és vidékfejlesztés operatív program tekinthető a legsikeresebbnek, mivel itt a benyújtott pályázatok 72,2%-a kapott támogatást, de magas az arány a Humán erőforrások fejlesztése operatív program (62,7%) esetében is. A Környezetvédelem és infrastruktúra operatív program jutott a legalacsonyabb arányú, 25%-os támogatáshoz.

Értékben kifejezve a legtöbb támogatást (az összes igényelt támogatás 46,0%-át) a Regionális operatív program prioritásaira igényelték, ezt követik a Humán erőforrások fejlesztése operatív program (26,0%), az Agrár- és vidékfejlesztés operatív program (10,5%), valamint a Gazdasági versenyképesség operatív program (10,0%) prioritásaira igényelt támogatások. A régióban az önkormányzatok számára megítélt összes támogatás összegéből 37,9%-ot a Humán erőforrások fejlesztése operatív program prioritásaira ítélték meg, ezt a Regionális operatív program (28,6%), valamint az Agrár- és vidékfejlesztés operatív program (16,7%) követi. A támogatottság szempontjából az Agrár- és vidékfejlesztés operatív program tekinthető a legsikeresebbnek, mivel itt az igényelt támogatások 57,4%-át ítélték meg, de magas a támogatottság Humán erőforrások fejlesztése operatív program (52,4%) esetében is. A többi program jóval alacsonyabb arányú támogatáshoz jutott, a legalacsonyabbhoz, 22,4%-hoz a Regionális operatív program.

Az Új Magyarország fejlesztési terv és az önkormányzatok pályázati eredményei

Magyarország 2007 és 2013 között 22,4 milliárd euró uniós támogatásban részesülhet, ami – a tervezéskori árfolyamon számolva – a vidékfejlesztési támogatásokkal együtt közel 8000 milliárd forint. Ez különösen jelentős összeg, mivel hazánkban a munkaképes korúak felének nincs munkája, és az ország egy főre jutó GDP-je az uniós átlag 2/3-át sem éri el. A két legfontosabb cél a foglalkoztatás bővítése és a tartós gazdasági növekedés feltételeinek megteremtése. A tartós növekedéshez szükséges a versenyképesség javítása (a tudásgazdaság és az innováció erősítése, a termelékenység növelése), a gazdaság bázisának szélesítése, a tőkebevonási képességek fejlesztése, a piacbővítés, a magasabb piaci integráltsági szinthez való kapcsolódás, a korszerű technológiák széles körű elterjesztése. A tartós növekedés másik szegmense az üzleti környezet fejlesztése, tehát az elérhetőség megkönnyítése, a szabályozási környezet javítása, az állam szolgáltatásainak és működésének hatékonyabbá tétele.

Az Új Magyarország fejlesztési terv céljainak eléréséhez hat területet, úgynevezett beavatkozásokat, prioritásokat jelöltek ki. Ezek: a gazdaságfejlesztés, a közlekedésfejlesztés, a társadalom megújulása, a környezeti és energetikai fejlesztés, a területfejlesztés, az államreform. Ezen célok tükrében fogadta el a kormány az Új

Magyarország fejlesztési terv operatív programjait; a programok ágazati és regionális szinten fogalmazzák meg, hogy mire és milyen arányban használhatók fel a rendelkezésünkre álló források.

A Gazdaságfejlesztési operatív program (GOP) fő célja a magyar gazdaság növekedésének elősegítése, a produktív szektor versenyképességének és a tartós növekedési tényezőknek erősítése révén. Négy célt jelöltek ki: 1.) a kutatás-fejlesztési és innovációs kapacitás, aktivitás, együttműködés növelése a K+F-eredmények jobb hasznosítása, a tudásalapú gazdaság fejlesztése érdekében; 2.) a vállalati kapacitások komplex fejlesztése, hogy a növekedési potenciállal rendelkező magyar vállalkozások sikerrel szerepelhessenek a nemzetközi versenyben, illetve, hogy a hazai kis- és középvállalkozói szektor csökkentse a termelékenység és jövedelemtermelő képesség terén megfigyelhető lemaradását a nagyvállalatokkal, a külföldi versenytársakkal szemben; 3.) az üzleti környezet fejlesztése a növekedési tényezők kedvező alakulásának elősegítése érdekében; 4.) a kis- és középvállalkozások finanszírozási forrásokhoz való hozzáféréseinek elősegítése a szektor növekedési potenciáljának fokozása érdekében.

A Társadalmi megújulás operatív program (TÁMOP) középpontjában a foglalkoztatáspolitikai, az oktatás és képzés, a szociális szolgáltatás, valamint az egészség megőrzése és helyreállítása áll. A célok a következők: 1.) a munkaerő-piaci kereslet és kínálat összhangjának javítása; 2.) az aktivitás területi különbségeinek csökkentése; 3.) a változásokhoz való alkalmazkodás segítése; 4.) az egész életen át tartó tanulás elősegítése; 5.) az egészségi állapot és a munkavégző-képesség javítása, a társadalmi összetartozás erősítése, az esélyegyenlőség támogatása.

A Társadalmi infrastruktúra operatív program (TIOP) átfogó célja az aktivitás növelése, melynek elérése érdekében a következő célokat jelölték meg: 1.) a humán infrastruktúra területi egyenlőtlenségeinek mérséklése, a hozzáférés javítása; 2.) a humán közszolgáltatások hatékonyságának növelése, átfogó reformjuk elősegítése; 3.) a társadalmi megújulást szolgáló tartalmi fejlesztések infrastrukturális hátterének biztosítása. A humán szolgáltatások körét az oktatás-képzés, az egészségügy, a munkaügyi és szociális szolgáltatások, valamint a közművelődés jelentik, a humán infrastruktúrát pedig az előző területekhez kapcsolódó különféle infrastrukturális elemek.

A Közlekedés operatív program (KÖZOP) átfogó stratégiai céljai elsősorban a versenyképesség támogatását és a környezeti fenntarthatóság javítását szolgálják. A közlekedési fejlesztések legfontosabb területe az elérhetőség javítása a globális és regionális versenyképesség növelése, valamint a társadalmi-gazdasági és a területi kohézió erősítése érdekében, tehát az ország jobb bekapcsolása az európai gazdasági vérkeringésbe, és a fejlődő piacok adta lehetőségek jobb kihasználása a közlekedési infrastruktúra fejlesztésével; a régiók (belső és egymás közötti) elérhetőségének javítása a társadalmi és területi kohézió erősítése érdekében; a közlekedés intermodalitásának fejlesztése a vállalkozások versenyképességének és a régiók alternatív megközelíthetőségének javítása céljából, és a közösségi közlekedés környezetbarát fejlesztése.

A Környezet és energia operatív program (KEOP) célrendszere hármas: egyrészt az élhető környezet megteremtése és fenntartása (egészséges, tiszta települések), másrészt az értékvédelem és -megőrzés (vizeink jó minősége, természeti értékeink jó kezelése), továbbá a megelőzés, takarékoság, hatékonyság (a megújuló energiahordozó-felhasználás növelése, hatékonyabb energia-felhasználás, valamint fenntartható termelései és fogyasztási szokások erősítése).

Az Államreform operatív program (ÁROP) a közigazgatási és igazságszolgáltatási ügyintézés minőségének javítására, az eredményesebb kormányzásra, továbbá a közigazgatási, védelmi, igazságszolgáltatási szervek működésének a hatékonyabbá tételére törekszik. Átfogó célja, hogy növekedjen a közigazgatás teljesítménye, s a közigazgatás ezáltal járuljon hozzá az ország társadalmi és gazdasági versenyképességének a javításához. Az említett elvárások alapján a közigazgatás akkor képes az átfogó célhoz a legnagyobb mértékben hozzájárulni, ha eléri a következő célokat: 1.) javul a társadalmi eredmény; 2.) takarékosan használják fel a társadalmi erőforrásokat; 3.) javul a közszolgáltatás.

Az Elektronikus közigazgatás operatív program (EKOP) a közigazgatás és igazságszolgáltatás működésének, eljárásainak, folyamatainak és szolgáltatásainak az infokommunikációs technológiát kihasználó modernizációjára törekszik. A program átfogó célja, hogy javuljon a közigazgatás teljesítménye, aminek megvalósításához a következő célok kitűzése szükséges: javuljon a közigazgatási szolgáltatások eredményessége; növekedjen a működési hatékonyság.

A Nemzeti fejlesztési terv keretében a regionális fejlesztések egy konkrét operatív program köré voltak csoportosítva; az Új Magyarország fejlesztési terv keretében mind a hét régió saját fejlesztési programmal és célkitűzésekkel, operatív programmal rendelkezik.

A Közép-magyarországi operatív program (KMOP) átfogó célja a régió versenyképességének növelése a fenntartható fejlődés elvének érvényesítése mellett, specifikus céljai közé tartozik a régió nemzetközi versenyképességének fejlesztése és belső kohéziójának, harmonikus térszerkezetének kialakítása.

Az Észak-magyarországi operatív program (ÉMOP) átfogó célja a régió gazdasági versenyképességének javítása, miközben mérséklődnek a régióon belüli területi, társadalmi-gazdasági különbségek. A program a következő specifikus célokat fogalmazza meg: a gazdaság helyi erőforrásokat, együttműködéseket kihasználó versenyképességének javítása; a turizmus jövedelemtermelő képességének javítása, a társadalmi kohézió erősítése, továbbá vonzó gazdasági és lakókörnyezet kialakítása.

Az Észak-alföldi operatív program (ÉAOP) átfogó célja a régió természeti és társadalmi értékeire, településhálózati sajátosságaira építve a regionális versenyképesség erősítése, valamint a régióon belüli területi különbségek csökkentése. A program átfogó céljának megvalósulását a következő specifikus célok segítik elő: a régió kis- és középvállalkozói szektorának megerősítése, a helyi szintű közlekedési kapcsolatok javítása, a turizmus jövedelemtermelő képességének javítása és az épített és társadalmi környezet által kínált életminőség javítása.

A Dél-alföldi operatív program (DAOP) átfogó célja a fenntartható növekedés biztosítása, a foglalkoztatás bővítése, valamint a területi különbségek kiegyenlítése. A régió célja kettős: egyrészt versenyképességének növelése, másrészt a méltányosság elve mentén a regionális kohézió erősítése a lemaradó kistérségek felzárkóztatásával, a stagnáló kistérségek dinamizálásával. A 2007–13-as időszakra vonatkozóan a következő specifikus célokat fogalmazza meg: a regionális gazdaság erősítése és versenyképességének növelése, az innováción alapuló gazdasági szerkezetváltás elősegítése, illetve a lakosság életkörülményeit meghatározó települési, környezeti állapot javítása a régió kohéziójának érdekében.

A Nyugat-dunántúli operatív program (NYDOP) átfogó célja: környezetileg tudatosan tervezett fejlesztésekkel a regionális adottságokhoz illeszkedő gazdasági és közszolgáltatási infrastruktúra megeremlése a növekedés és foglalkoztatás elősegítése érdekében. Ezen átfogó cél elérését öt specifikus fejlesztési cél támogatja: a helyi innovatív erőforrásokra és vállalati hálózatokra épülő gazdaság; a magas minőségű szolgáltatásokra és örökséghasznosításra alapozott turizmus; a térségközponti funkciókat hatékonyan ellátó, élhető városok alkotta városhálózat; a jó környezeti állapot és a térségi központok, alközpontok biztonságos elérhetősége; a helyi sajátosságokra épülő közszolgáltatásokat támogató infrastruktúra.

A Közép-dunántúli operatív program (KDOP) stratégiai fejlesztési célja a gazdasági-társadalmi innováció, az állandó megújulás elemeinek hatékony alkalmazásával a magyar régiók közötti kiváló gazdasági helyzet és jövedelemtermelő képesség megőrzése. Az átfogó cél elérését négy specifikus fejlesztési cél támogatja: az innovatív és versenyképes gazdasági környezet kialakítása, a turisztikai potenciál gazdagítása, a városhálózat fenntartható fejlesztése; valamint a regionális kohézió erősítése a települési, környezeti és közlekedési infrastrukturális beruházásokon keresztül.

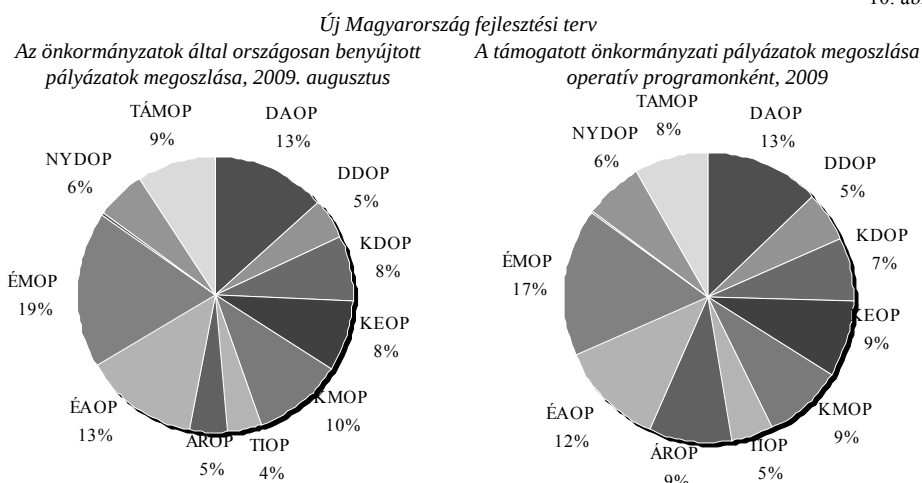
A Dél-dunántúli operatív program (DDOP) stratégiai célkitűzése (2013-ig) a régió leszakadásának megállítása, azaz a régió országos növekedési pályán tartása, annak érdekében, hogy a későbbiekben elindulhasson egy felzárkózási folyamat. Az operatív program a következő specifikus célokat fogalmazza meg: magas környezeti minőségű modellrégió kialakítása, a helyi adottságokra épülő versenyképes gazdaság, a régióon belüli társadalmi különbségek növekedésének megállítása.

A következőkben áttekintjük az önkormányzatok országos eredményeit, majd az egyes régiók és operatív programok pályázati eredményeit, természetesen csak az önkormányzatok oldaláról. Az adatok a Nemzeti fejlesztési terv eredményeinek bemutatásával ellentétben pillanatnyi állapotot tükröznek, mivel minden adat változik, hiszen az önkormányzatok folyamatosan nyújtanak be pályázatokat, illetve a pályázatok értékelése még zajlik; mégis kitekintést nyerhetünk az egyes régiók önkormányzatainak eddigi pályázati eredményeire.

A vizsgált időszakban az Új Magyarország fejlesztési terv operatív programjainak keretében meghirdetett pályázatokra az önkormányzatok országosan 8260 pályázatot nyújtottak be, amelynek 39,9%-a lett támogatott projekt; az igényelt támogatás országos szinten 1237 milliárd 611 millió Ft, a megítélt támogatás ennek 66,9%-a.

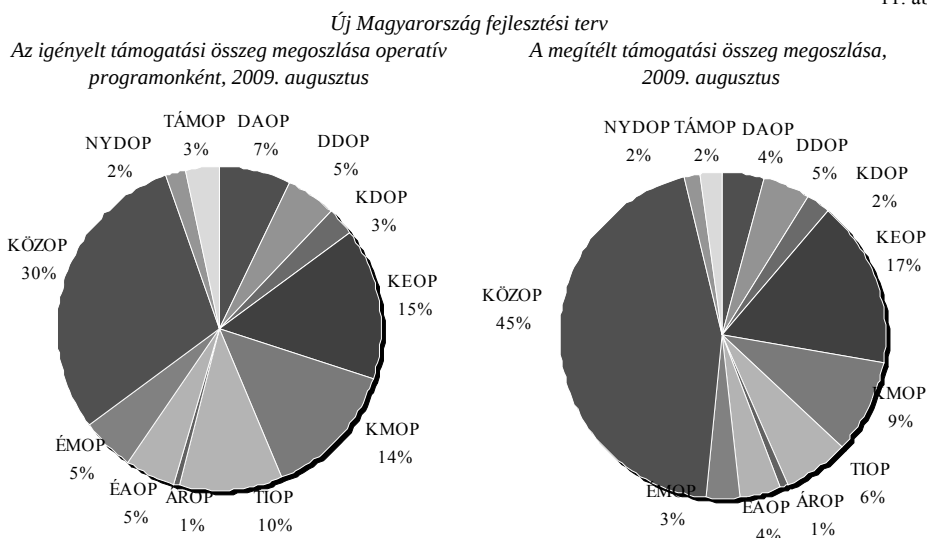
A vizsgált időszakban a benyújtott pályázatokból 10% feletti a részesedés a Dél-alföldi, a Közép-magyarországi, az Észak-alföldi, és az Észak-magyarországi operatív program esetében; a támogatott projektekből pedig a Dél-alföldi, az Észak-alföldi és az Észak-magyarországi operatív program esetében (10. ábra).

10. ábra

Ha azt vizsgáljuk, hogy a benyújtott pályázatok hány százaléka lett támogatott projekt, akkor az Államreform operatív program vezet a sort, mivel az arra benyújtott pályázatok 78,1%-a lett támogatott projekt. A sort a Társadalmi megújulás operatív programra vonatkozó pályázatok zárják, 36,4%-os támogatottsággal.

11. ábra

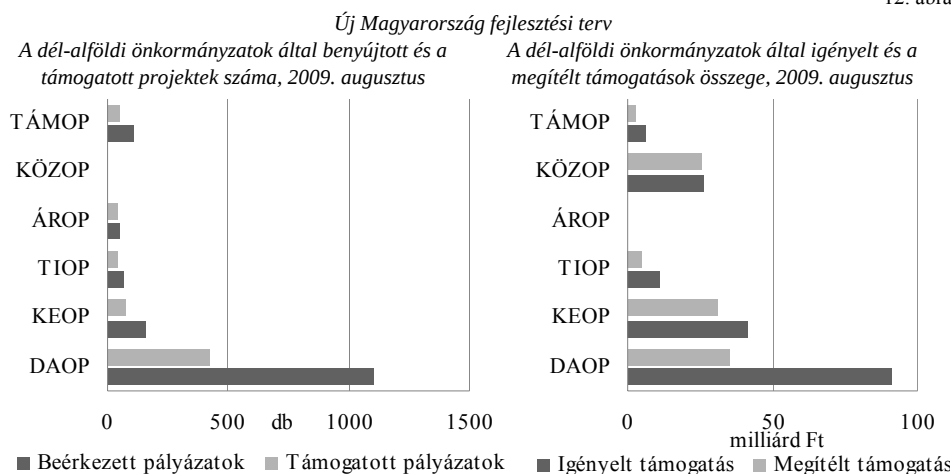

Értékét tekintve az összes igényelt támogatásból 10% felett van a Környezet és energia operatív program, a Közép-magyarországi operatív program, a Társadalmi infrastruktúra operatív program és a Közlekedés operatív program prioritásaira igényelt támogatások részesedése. A Közlekedés operatív program, valamint a Környezet és energia operatív program prioritásaira megítélt támogatások vezetnek a sort. A támogatottság szempontjából a Közlekedés operatív program tekinthető a legsikeresebbnek, mivel itt az igényelt támogatások 99,5%-át ítéltek meg. Ez követi az Államreform operatív program (82,0%), valamint a Környezet és energia operatív program (74,0%). A legalacsonyabb a támogatási arány a Dél-alföldi operatív program esetében, alig haladja meg a 38%-ot.

Dél-Alföld

A vizsgált időszakban Dél-Alföldön az Új Magyarország fejlesztési terv keretében az önkormányzatok 1490 pályázatot nyújtottak be, amellyel a térség a 3. helyen szerepel a régiók között. A benyújtott pályázatok 41,9%-a kapott támogatást – a támogatott projektek számát tekintve a térség a régiók között a 2. helyet foglalja el. A támogatott projektek 38,4%-ában indult meg a kifizetés. A pályázatok megvalósítására 176 milliárd 389 millió forintot igényeltek, amelynek 57,0%-át ítélték meg, és a megítélt támogatások 7,5%-át fizették ki. A régiós sorrendben az igényelt és a megítélt támogatásokat tekintve a 2. helyen áll Dél-Alföld. A régiónak az Új Magyarország fejlesztési terv pályázati eredményeire vonatkozó adatait a 12. ábra szemlélteti.

12. ábra

A legtöbb pályázatot (az összesnek 73,8%-át) a Dél-alföldi operatív program prioritásaira nyújtották be; ezt követik a Környezet és energia operatív program (10,5%), valamint a Társadalmi megújulás operatív program (7,4%) prioritásaira benyújtott pályázatok. A régióban támogatott összes projekt megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy 67,8% a Dél-alföldi operatív programra vonatkozó pályázat, ezeket a Környezet és energia operatív program (11,4%) követi. A támogatottság szempontjából az Államreform operatív program tekinthető a legsikeresebbnek, mivel itt a benyújtott pályázatok 83,0%-a lett támogatott, de magas az arány a Társadalmi infrastruktúra operatív program (57,3%) esetében is. A legalacsonyabb a támogatási arány a Dél-alföldi operatív program esetében, 38,4%.

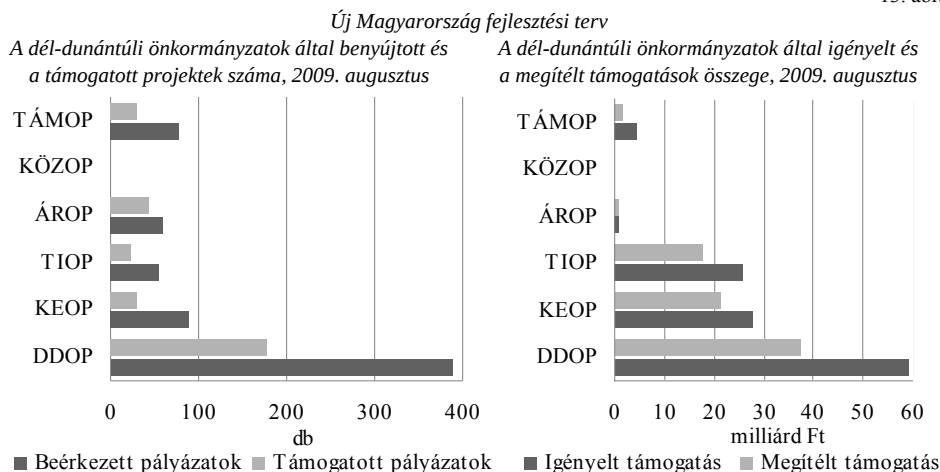
Értékben kifejezve a legtöbb támogatást (az összes igényelt támogatás 51,5%-át) a Dél-alföldi operatív program prioritásaira igényelték, ezt követik a Környezet és energia operatív program (23,4%), valamint a Közlekedés operatív program (15,0%) prioritásaira igényelt támogatások. A régióban az önkormányzatok számára megítélt összes támogatás összegéből 35,1%-ot a Dél-alföldi operatív program prioritásaira ítélték meg, ezt a Környezet és energia operatív program (31,0%), valamint a Közlekedés operatív program (25,5%) követi. A támogatottság szempontjából az Államreform operatív program tekinthető a legsikeresebbnek (85,1%). A többi operatív program esetében is elég magas a támogatási arány, a Dél-alföldi operatív program esetében viszont csak 38,9%.

Dél-Dunántúl

A vizsgált időszakban Dél-Dunántúlon az Új Magyarország fejlesztési terv keretében az önkormányzatok 671 pályázatot nyújtottak be, amellyel a térség a 7. helyen szerepel a régiók között. A benyújtott pályázatok 45,3%-a kapott támogatást (ezt az arányt tekintve a régió vezeti a sort) – a támogatott projektek számát tekintve a régiók között szintén az utolsó helyet foglalja el. A támogatott projektek 37,2%-ában indult meg a kifizetés. A pályázatok megvalósítására 118 milliárd 65 millió forintot igényeltek, amelynek 66,9%-át ítélték meg, és a megítélt támogatások 4,4%-át fizették ki. A régiós sorrendben az igényelt támogatásokat tekintve az 5.,

a megítélt támogatások alapján a 3. helyen áll Dél-Dunántúl. A régiónak az Új Magyarország fejlesztési terv pályázati eredményeire vonatkozó adatait a 13. ábra szemlélteti.

13. ábra

A legtöbb pályázatot (az összesnek 57,8%-át) a Dél-dunántúli operatív program prioritásaira nyújtották be; ezt követik a Környezet és energia operatív program (13,1%), valamint a Társadalmi megújulás operatív program (11,6%) prioritásaira benyújtott pályázatok. A régióban támogatott összes projekt megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy 58,2% a Dél-dunántúli operatív programra vonatkozó pályázat volt, ezeket az Államreform operatív program (14,5%) követi. A támogatottság szempontjából az Államreform operatív program tekinthető a legsikeresebbnek, mivel itt a benyújtott pályázatok 73,3%-a kapott támogatást, de relatíve magas az arány a Dél-dunántúli operatív program (45,6%) esetében is. A többi operatív program támogatási aránya alacsonyabb; a legalacsonyabb a Közlekedés operatív programé, 33,3%-os.

Értékben kifejezve a legtöbb támogatást (az összes igényelt támogatás 50,0%-át) a Dél-dunántúli operatív program prioritásaira igényelték, ezt követik a Környezet és energia operatív program (23,4%), valamint a Társadalmi infrastruktúra operatív program (21,8%) prioritásaira igényelt támogatások. A régióban az önkormányzatok számára megítélt összes támogatás összegéből 47,4%-ot a Dél-dunántúli operatív program prioritásaira ítélték meg, ezt a Környezet és energia operatív program (27,0%), valamint a Társadalmi infrastruktúra operatív program (22,6%) követi. A támogatottság szempontjából a Környezet és energia operatív program tekinthető a legsikeresebbnek, mivel itt az igényelt támogatások 77,1%-át ítélték meg. A többi operatív program esetében is elég magas a támogatási arány; a legalacsonyabb támogatáshoz a Közlekedés operatív program jutott (21,8%).

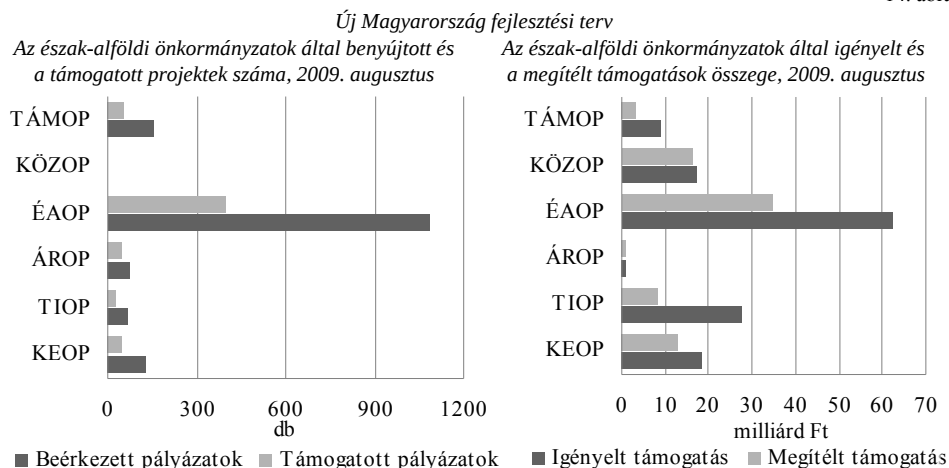
Észak-Alföld

A vizsgált időszakban a régióban az Új Magyarország fejlesztési terv keretében az önkormányzatok 1513 pályázatot nyújtottak be, amellyel a térség a 2. helyen szerepel a régiók között. A benyújtott pályázatok 38,3%-a kapott támogatást – a támogatott projektek számát tekintve Észak-Alföld a régiók között a 3. helyet foglalja el. A támogatott projektek 39,9%-ában indították meg a kifizetést. A pályázatok megvalósítására 134 milliárd 906 millió forint támogatást igényeltek, amelynek 56,0%-át ítélték meg, és a megítélt támogatások 7,2%-át fizették ki. A régiós sorrendben az igényelt támogatásokat tekintve a 4., a megítélt támogatásokat tekintve pedig az 5. helyen áll Észak-Alföld. A régiónak az Új Magyarország fejlesztési terv pályázati eredményeire vonatkozó adatait a 14. ábra szemlélteti.

A legtöbb pályázatot (az összesnek 71,7%-át) az Észak-alföldi operatív program prioritásaira nyújtották be; ezt követik a Társadalmi megújulás operatív program (10,2 %), valamint a Környezet és energia operatív program (8,4%) prioritásaira benyújtott pályázatok. A régióban támogatott összes projekt megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy 69,3% az Észak-alföldi operatív programra vonatkozó pályázat volt, ezeket a Társadalmi

megújulás operatív program, a Környezet és energia operatív program, továbbá az Államreform operatív program követi, valamivel 8% feletti részesedéssel. A támogatottság szempontjából az Államreform operatív program tekinthető a legsikeresebbnek, mivel itt a benyújtott pályázatok 65,7%-a kapott támogatást, de magas az arány a Társadalmi infrastruktúra operatív program (40,6%) és a Közlekedés operatív program (40,0%) esetében is. A többi operatív program támogatási aránya 40% alatt van, a legalacsonyabb a Társadalmi megújulás operatív program esetében (33,8%).

14. ábra

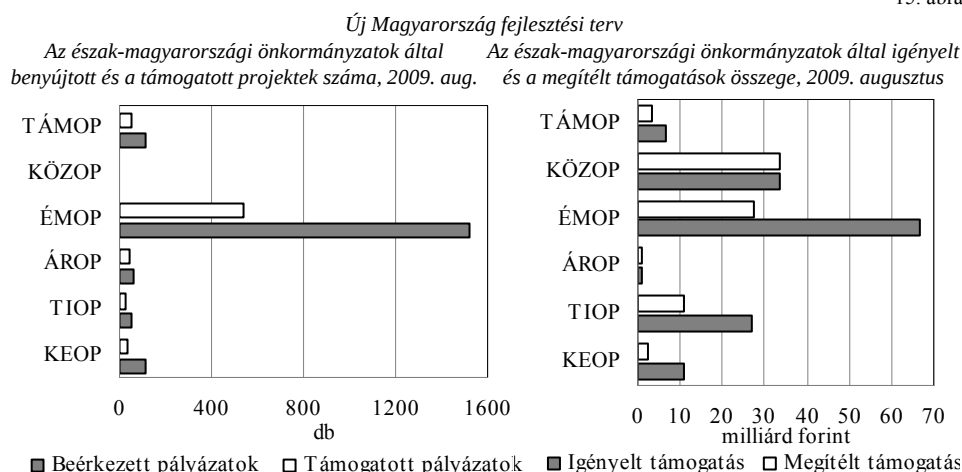
Értékben kifejezve a legtöbb támogatást ebben a régióban is a regionális, azaz az Észak-alföldi operatív program prioritásaira igényelték – az összes igényelt támogatás 46,2%-át –, ezt követték a Társadalmi infrastruktúra operatív programra (20,6%), valamint a Környezet és energia operatív programra (13,5%) igényelt támogatások. A régióban az önkormányzatok számára megítélt összes támogatás összegéből 45,7%-ot az Észak-alföldi operatív program prioritásaira ítélték meg, ezt a Közlekedés operatív program (21,3%), valamint a Környezet és energia operatív program (16,9%) követi. A támogatottság szempontjából a Közlekedés operatív program a legsikeresebb, mivel itt az igényelt támogatások 95,0%-át ítélték meg. A támogatási arány a legalacsonyabb a Társadalmi infrastruktúra operatív program esetében, 29,3%.

Észak-Magyarország

A régióban az Új Magyarország fejlesztési terv keretében az önkormányzatok 1851 pályázatot nyújtottak be, amellyel a térség az első helyen szerepel a régiók között. A benyújtott pályázatok 37,7%-a kapott támogatást; a támogatott projektek számát tekintve Észak-Magyarország a régiók között szintén az első helyet foglalja el. A támogatott projektek 46,5%-ában indítottak el kifizetést. A pályázatok megvalósítására 145 milliárd 430 millió forint támogatást igényeltek, amelynek 54,0%-át ítélték meg, és a megítélt támogatások 8,2%-át fizették ki. A régiós sorrendben az igényelt támogatásokat tekintve a 3., a megítélt támogatások alapján a 4. helyen áll a régió. A régió az Új Magyarország fejlesztési terv pályázati eredményeire vonatkozó adatait a 15. ábra szemlélteti.

A legtöbb pályázatot (az összesnek 82,0%-át) az Észak-magyarországi operatív program prioritásaira nyújtották be; ezt követik a Társadalmi megújulás operatív program (6,2%), valamint a Környezet és energia operatív program (5,9%) prioritásaira benyújtott pályázatok. A régióban támogatott összes projekt megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy 77,6% az Észak-magyarországi operatív programra vonatkozó pályázat volt, ezeket a Társadalmi megújulás operatív program (7,0%), valamint a Környezet és energia operatív program (5,9%) követi. A támogatottság szempontjából az Államreform operatív program tekinthető a legsikeresebbnek, mivel itt a benyújtott pályázatok 77,2%-a kapott támogatást. A Közlekedés operatív program esetében ugyan 100% az eredmény, de ez 1 benyújtott és nyertes pályázatot jelent. A Társadalmi infrastruktúra operatív program 48,0% támogatottságot ért el, a legkevesebb pedig a Környezet és energia operatív program keretében pályázók voltak sikeresek (34,5%).

15. ábra

Értékben kifejezve a legtöbb támogatást (az összes igényelt támogatás 45,8%-át) az Észak-magyarországi operatív program prioritásaira igényelték, ezt követték a Közlekedés operatív program (23,2%) és a Társadalmi infrastruktúra operatív program (18,5%) prioritásaira igényelt támogatások. Ehhez majdnem hasonló sorrend tapasztalható az önkormányzatok számára megítélt összes támogatás megoszlását vizsgálva is. (A megítélt támogatás 42,9%-a a Közlekedés operatív program, 34,6%-a az Észak-magyarországi operatív program, 14,0%-a a Társadalmi infrastruktúra operatív program pályázataihoz kapcsolódik.) A támogatottság szempontjából – eltekintve a Közlekedés operatív programtól, ahol 1 benyújtott projekt van a régióban, és erre az igényelt támogatást meg is ítélték –, az Államreform operatív program tekinthető a legsikeresebbnek, mivel itt az igényelt támogatások 76,9%-át ítélték meg. A legalacsonyabb az arány a Környezet és energia operatív program esetében, 23,6%.

Közép-Dunántúl

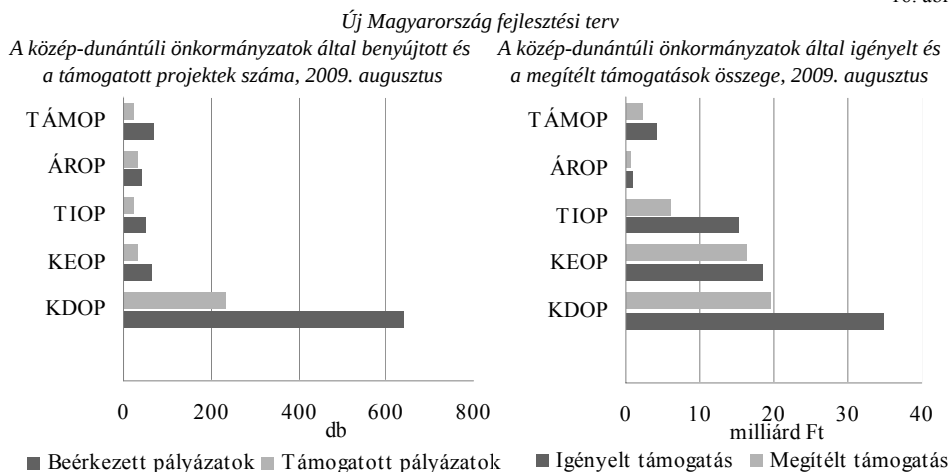
Közép-Dunántúlon az Új Magyarország fejlesztési terv keretében az önkormányzatok 857 pályázatot nyújtottak be, amellyel a térség az 5. helyen szerepel a régiók között. A benyújtott pályázatok 41,0%-a kapott támogatást; a támogatott projektek számát tekintve a régiók között szintén az 5. helyet foglalja el. A támogatott projektek 39,9%-ában indítottak meg kifizetést. A pályázatok megvalósítására 73 milliárd 73 millió forint támogatást igényeltek, amelynek 60,5%-át hagyták jóvá, és a megítélt támogatások 8,4%-át fizették ki. A régiós sorrendben mind az igényelt, mind a megítélt támogatásokat tekintve az utolsó helyen áll Közép-Dunántúl. A régiónak az Új Magyarország fejlesztési terv pályázataira vonatkozó adatait a 16. ábra szemlélteti.

A legtöbb pályázatot (az összesnek 74,4%-át) a Közép-dunántúli operatív program prioritásaira nyújtották be; ezt követik a Társadalmi megújulás operatív program (7,8%), valamint a Környezet és energia operatív program (7,3%) prioritásaira benyújtott pályázatok. A régióban támogatott összes projekt megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy 66,9% a Közép-dunántúli operatív programra vonatkozó pályázat volt, ezt a Környezet és energia operatív program (9,4%), valamint a Társadalmi megújulás operatív program (9,7%) követi. A támogatottság szempontjából az Államreform operatív program tekinthető a legsikeresebbnek, mivel itt a benyújtott pályázatok 87,2%-a nyert, de relatíve magas az arány a Környezet és energia operatív program (52,4%) esetében is. A legalacsonyabb, 36,8%-os támogatottságot a Közép-dunántúli operatív program mutatja.

Értékben kifejezve a legtöbb támogatást (az összes igényelt támogatás 47,7%-át) a Közép-dunántúli operatív program prioritásaira igényelték; ezt követik a Környezet és energia operatív programhoz (25,2%), valamint a Társadalmi infrastruktúra operatív programhoz (20,7%) benyújtott kérések. A régióban az önkormányzatok számára megítélt összes támogatás összegéből 43,8%-ot a Közép-dunántúli operatív program prioritásaira ítélték meg, ezeket a Környezet és energia operatív program (36,5%), továbbá a Társadalmi infrastruktúra operatív program (13,2%) követi. A támogatottság szempontjából az Államreform operatív program tekinthető a legsikeresebbnek, mivel itt az igényelt támogatások 88,3%-át ítélték meg. A Környezet és energia operatív

program eredményessége alig marad el: 87,8%. A legalacsonyabb az arány a Társadalmi infrastruktúra operatív program esetében: 39,4%.

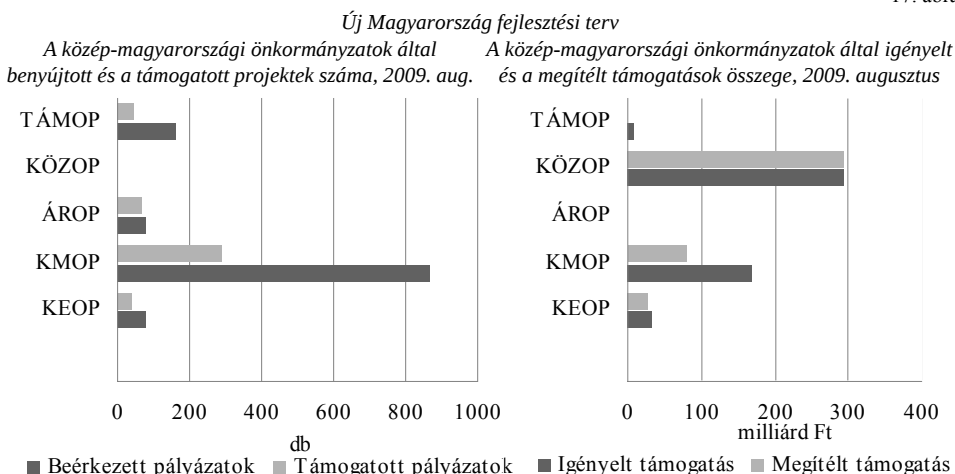
16. ábra

Közép-Magyarország

A régióban az Új Magyarország fejlesztési terv keretében az önkormányzatok 1185 pályázatot nyújtottak be, amellyel a térség 4. helyen szerepel a régiók között. A benyújtott pályázatok 36,9%-a kapott támogatást, a támogatott projektek számát tekintve a régiók között szintén a 4. helyet foglalja el. A támogatott projektek 39,8%-ában indítottak el kifizetést. A pályázók 504 milliárd 853 millió forintot igényeltek, amelynek 79,9%-át ítélték meg, és a megítélt támogatások 24,3%-át fizették ki. A régiós sorrendben az igényelt és a megítélt támogatásokat tekintve is az első helyen áll Közép-Magyarország. A régiónak az Új Magyarország fejlesztési terv pályázati eredményeire vonatkozó adatait a 17. ábra szemlélteti.

17. ábra

A legtöbb pályázatot (az összesnek 72,9%-át) a Közép-magyarországi operatív program prioritásaira nyújtották be; ezt követi a Társadalmi megújulás operatív program (13,4%). A Közlekedés operatív programra a Környezet és energia operatív programmal azonos arányban (6,7-6,7%) nyújtottak be pályázatot. A régióban

támogatott összes projekt megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy 65,9% a Közép-magyarországi operatív programra vonatkozott, ezeket az Államreform operatív program (15,6%) és a Társadalmi megújulás operatív program (9,6%) követi. A támogatottság szempontjából az Államreform operatív program tekinthető a legsikeresebbnek, mivel itt a benyújtott pályázatok 85,0%-a lett támogatott. (A Közlekedés programra csak 2 pályázat érkezett, mindkettőt támogatták.) Relatív magas a siker aránya a Környezet és energia operatív program (46,2%) esetében is, a legalacsonyabb pedig 26,4% a Társadalmi megújulás program esetében.

Értékben kifejezve a legtöbb támogatást (az összes igényelt támogatás 58,3%-át) a Közlekedés operatív program prioritásaira igényelték, ezt követik a Közép-magyarországi operatív program (33,6%) prioritásaira benyújtott igények. A régióban az önkormányzatok számára megítélt összes támogatás összegéből 72,9%-ot a Közlekedés operatív program prioritásaira ítélték meg, ezt a Közép-magyarországi operatív program (19,3%) követi. A támogatottság szempontjából természetesen a Közlekedés operatív program vezet a sort, de sikeresnek tekinthető az Államreform operatív program is, mivel az utóbbi esetében a kért támogatások 86,5%-át ítélték meg. A Környezet és energia operatív program eredményessége 83,2%; legalacsonyabb a támogatási arány a Társadalmi megújulás operatív program esetében: 36,8%.

Nyugat-Dunántúl

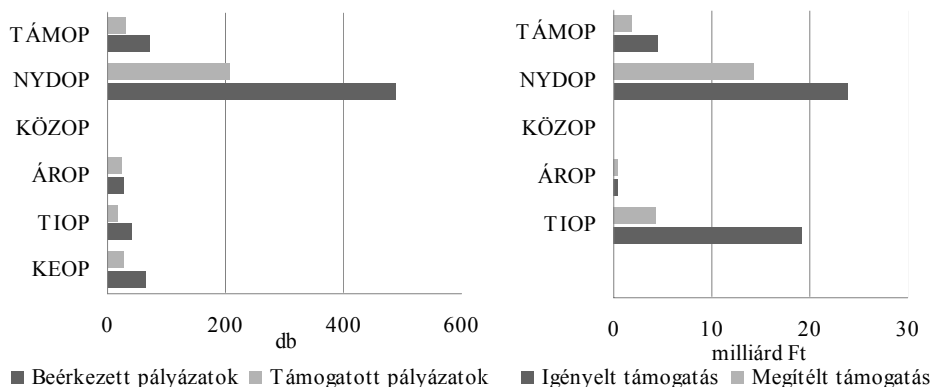
Nyugat-Dunántúlon az Új Magyarország fejlesztési terv keretében az önkormányzatok 693 pályázatot nyújtottak be, amellyel a térség a 6. helyen szerepel a régiók között. A benyújtott pályázatok 44,0%-a kapott támogatást; a támogatott projektek számát tekintve Nyugat-Dunántúl a régiók között szintén a 6. helyet foglalja el. A támogatott projektek 37,7%-ában indítottak el kifizetést. A pályázatok megvalósítására 84 milliárd 792 millió forint támogatást kértek, amelynek 55,5%-át ítélték oda, és a megítélt támogatások 7,5%-át fizették ki. A régiós sorrendben az igényelt és a megítélt támogatásokat tekintve is a 6. helyen áll Nyugat-Dunántúl. A régiónak az Új Magyarország fejlesztési terv pályázati eredményeire vonatkozó adatait a 18. ábra szemlélteti.

18. ábra

Új Magyarország fejlesztési terv

A nyugat-dunántúli önkormányzatok által benyújtott és a támogatott projektek száma, 2009. augusztus

A nyugat-dunántúli önkormányzatok által igényelt és a megítélt támogatások összege, 2009. augusztus

A legtöbb pályázatot (az összesnek 70,6%-át) a Nyugat-dunántúli operatív program prioritásaira nyújtották be; ezt követik a Társadalmi megújulás operatív program (10,4%), valamint a Környezet és energia operatív program (9,2%) prioritásaira benyújtott pályázatok. A régióban támogatott összes projekt megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy 67,5% a Nyugat-dunántúli operatív programra vonatkozott, ezeket a Társadalmi megújulás operatív program (9,8%), valamint a Környezet és energia operatív program (9,2%) követi. A támogatottság szempontjából az Államreform operatív program tekinthető a legsikeresebbnek, mivel itt a benyújtott pályázatok 82,1%-a kapott támogatást. A többi operatív program esetében a támogatási arány 41–46% között mozog, a Közlekedési kivételével, ahol egy benyújtott pályázat volt, s ezt sem támogatták.

Értékben kifejezve a legtöbb támogatást (a teljes igényelt összeg 43,5%-át) a Környezet és energia operatív program prioritásaira kérték, ezt követik a Nyugat-dunántúli operatív program (28,0%) és a Társadalmi infrastruktúra operatív program (22,5%) keretében igényelt támogatások. A régióban az önkormányzatok számára megítélt összes támogatás összegéből 55,4%-ot a Környezet és energia operatív program prioritásaira ítélték meg, ezeket a Nyugat-dunántúli operatív program (30,3%) és a Társadalmi infrastruktúra operatív program (9,3%) követi. Figyelmen kívül hagyva a Közlekedés operatív program adatait, a támogatottság szempontjából az Államreform operatív program tekinthető a legsikeresebbnek, mivel itt az igényelt támogatások 89,7%-át ítélték meg. A Környezet és energia program támogatottsága 70,7%. A legalacsonyabb az arány a Társadalmi infrastruktúra operatív program esetében: 22,9%.

A rövidítések jegyzéke

ÁROP Államreform operatív program	KDOP Közép-dunántúli operatív program
AVOP Agrár- és vidékfejlesztés operatív program	KEOP Környezet és energia operatív program
DAOP Dél-alföldi operatív program	KIOP Környezetvédelem és infrastruktúra operatív program
DDOP Dél-dunántúli operatív program	KMOP Közép-magyarországi operatív program
ÉAOP Észak-alföldi operatív program	KÖZOP Közlekedés operatív program
EKOP Elektronikus közigazgatás operatív program	NFT Nemzeti fejlesztési terv
ÉMOP Észak-magyarországi operatív program	NYDOP Nyugat-dunántúli operatív program
GOP Gazdaságfejlesztési operatív program	ROP Regionális operatív program
GVOP Gazdasági versenyképesség operatív program	TÁMOP Társadalmi megújulás operatív program
HEFOP Humán erőforrások fejlesztése operatív program	TIOP Társadalmi infrastruktúra operatív program
	ÚMFT Új Magyarország fejlesztési terv

Kulcsszavak: Európai Unió, régiók, fejlesztési programok, operatív programok, Nemzeti fejlesztési terv, Új Magyarország fejlesztési terv, forrásfelhasználás, önkormányzatok.

Resume

Regional development projects of the European Union are mainly financed by the Structural and the Cohesion Funds. These funds are accessible also to the Hungarian local governments. The present paper aims to sum up main targets of the National Development Plan and of the New Hungary Development plan, and to give an overview of tender results achieved by local governments on the basis of data relating to August 2009.